

Alte Drucke

APOLOGIA || FRANCISCI || MONTANI PRO SOCIETATE || IESV IN GALLIA. || CONTRA ANTONII ARNALDI || Aduocati Parisiensis Philippicam. || Ex Gallico in ...

Richeome, Louis

Cracoviae, 1597

Caput XXXVII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-154864

expiandam impietatem & blasphemiam, quam euomisti coram supremo Galliae Senatu, quamq; typis euulgasti, ingenti diuini honoris, Ecclesiae, & totius Galliae damno.

C A P V T XXXVII.

Mendacia Arnaldi super Ingressu Francisci à Canillac in Societatem Iesu.

RO bellariis & mensis secundis tuarum calumniarum apponis nobis hoc loco Franciscum à Canillac, fratrem Domini Marchionis à Canillac, quem à Iesuitis expilatum esse passim constare, dicis, ut haberent octo millia librarum annui redditus, quibus ipse gaudet, non sine spe futurae successionis & substitutionis in locum fratris, si frater absq; liberis ex hac vita decederet, ut ita demum Marchiones fiant Canillaci, extirpata familia, cuius annui prouentus ad quadraginta quinque millia librarum accedunt. His calumniis & mendaciis refellendis testes aduoco & appello infinitos Aruerniae indigenas, & ipsam inprimis nobilem Dominam de Monfan, sororem Domini de Canillac, Dominam virtute excellentem, & tali stirpe dignissimam; quibus omnibus compertissimum est, Iesuitas, cum eximius ille adolescens societatem peteret, votis eius nequaquam annuisse; tum, ne fortassis familiam adeò illustrem offenderent; tum quia verebantur, ut Societatis laboribus perferendis satis firmus & validus esset, licet alioqui pro aetatis teneritudine praeclaris ingenij & scientiae dotibus polleret. Cum igitur in Gallia voti compos reddi non posset, bis Romam contendit, assiduè precibus à Generali Iesuitarum Praeposito efflagitans, ut in Societatem allegeretur: qui tandem, mortua matre Marchionissa, preces iuuenis audiuit, cum vigesimum aut vigesimum secundum aetatis annum ageret; Neque quisquam ex ea familia reperi-
tus est,

tus est, qui Iesuitis propter hoc factum litem mouerit, negotiumue facefsiuerit, ne ipse quidem Marchio, qui ob amorem, quo fratrem complectebatur, non potuisset non vehementer irasci, si fraudis & fallacis pellacŕie aliquid intercessisse existimasset. Verum non modò factum hoc ægrè & molestè non tulit, sed & Iesuitarum calumniatoribus os obstruxit, epistola ad Iesuitas data, quam hîc describere oportere duxi, vt omnes intelligant, os tuum nihil aliud esse, quàm reciprocum quendam mendaciorum Euripum.

Intellexi liuidos quosdam & in societate vestram malè affectos ru-
morem sparsisse, me à vobis alieno esse animo, eosdemq; vobis imposu-
isse, quasi fratrem meum per vim adegeritis, vt Societati vestræ nomen
daret. At ego causam huius rei nemini adscribo, quàm naturali illius
ad omne pietatis genus propensione, & religiosi morum vitæque ve-
stræ exemplis, quibus ei, cùm in Collegio Billomensi degeret, pralu-
xistis. Hoc animi mei testimonium libens volensq; vobis dedi, vt & in-
nocentiam vestram, & veritatem semper testetur, quam ego quidem,
quod ad hoc negotium attinet, nunquam reticuerim, neq; vllam aliam
occasionem prætèrmittam, qua declarare meam erga vos voluntatem
possim. Rogo, vt in vestris precibus me Deo commendetis, quibus De-
us vt sua gratia adsit, precor, simulq; illud vobis persuaदेatis velim,
meam operam nulla in re, quæ quidem opus meæ, Societati vestræ de-
futuram. Canillacî apud S. Cyricum 30. August. M. D. xciv.

Epistola Dom.
ni Marchionis
à Canillac.

Non video, qua alia Iesuitę prætèr has literas defensione
vel calumniarum tuarum refutatione egeant. Illud dunta-
taxat monuerim, te iure laudibus extulisse splendorem & o-
pulentiam domus de Canillac. Nam hoc meretur, cùm pro
pter alia decora & gentilitia ornamenta, tum quòd Ecclesię
Summos Pontifices pietate & doctrina excellentes proge-
nuit: sed improbè simul & contumeliosè in eandem inue-
ctus es, quando iudicii & melioris tuæ sententię oblitus Ie-
suitas omnes sine delectu & exceptione appellasti prædones,

Clemens VI. &
Greg. II. ex fa-
milia de Beau-
fort. anno 1343
& 1371.
Platina.

homicidas, Assassinos. Nam hac tua calumniandi petulantia, in horum nefariorum hominum cathalogum & numerum retulisti Franciscum de Canillac, intoleranda in familiam illam, quam laudas, iniuria; adeo iam inueterata consuetudine, benedicere nequis, nisi maledicas; aut verum dicere, quin tibi contradicas.

Habes iam refutatum & dissolutum, quicquid ad Iesuitarum avaritiam patefaciendam, & ad hæreditatum inexplabilem sitim ostendendam facere arbitratus es. Miror te, pro tua in Iesuitas benevolentia, & amore incredibili tam pauca exempla attulisse, cum verisimile sit, te accuratè, imò curiosè inuestigasse, quicquid hac in parte tibi vsui esse poterat, ut Iesuitas maiore impetu exagitares. Miror etiam te ex duobus millibus Gallorum, qui à triginta annis Societatem amplexi sunt, ne vnum quidem proferre potuisse, quo perspicuè planum faceres, Iesuitas tales esse, quales à te per calumniam depinguntur. Ne adolescentes quidem Parisienses familiares & domesticos tuos satu & stirpe plerosq; nobiles adduxisti, qui te nullo negotio veritatem edocuissent: at Iesuitæ promptè & sine mora mille & octingentos, à quibus ne obolum quidem acceperint, numerabunt: imò multos potius numerabunt, quos, ut in literarum studiis progredierentur, & gradibus Scholasticis insignirentur, liberaliter suo ære iuuerunt; multos, quorum hæreditates & pensiones recusarunt; multos deniq; quorum parentibus protenuitate suarum fortunarum benignè subuenerunt. Argumentum magnæ improbitatis est in Aduocato, qui proficitur, & verbis còceptis pollicetur fore se iustitiæ patronum; tam esse procliuem ad accusandum, & ad probandum tam

Periclis preces cum ad dicendum accederet. siccum & ieiunum. Si Pericles verè numinis ignarus, suggestum còscendens à Deo petebat, ne permetteret ex ore suo elabi vel vnum verbulum, quod ad rem non faceret; quanto ma-

Plutarch.

to ma-

tò magis Christianus deum precari debet, ne finatur in mē-
dacia, calumnias & imposturas præcipitari?

Porro cū facinus indignum & intolerādum reputetur,
si Orator ethnicus parū conuenienter propositæ materiæ
dicat, cumq; lex moneat, *ne in licentiam conuertiendi & maledi-
cendi temeritate Aduocati prorumpant; atque si quis adeò procax* Aduocatis cō-
fit, qui non ratione, sed probis putet esse certandum, opinionis suæ im- uiciari nō licet.
minutionem patiatur: qualem & quantū piaculum, & quan- L. Quisquis C.
to supplicio mulctandum erit, si Christianus Aduocatus nō de Postul.
solum extra propositæ materiæ terminos euagetur, sed eua-
getur quoque contra iustitiam, contra veritatem, contra
honestatem, contra innocentiam, & contra Deum ipsum,
non sine iniuriis, imposturis, & atrocibus calumniis, vt tu
hactenus fecisti absque modo & fine? Et quæ hæc procacitas,
criminari omnia benefacta non modò viuentium, sed
etiam defunctorum? An non hoc est, durum & immitem
se se præbere egenis, quorum inopiæ his beneficiis subueni-
tur? An non iniquum & iniuriosum opulentis, à quibus ta-
lia egestatis leuamenta proficiscuntur? An non hoc est, im-
pium & blasphemum esse in Deum, qui laudat, commen-
dat, & faustis verbis elemosynam prosequitur, ad eandēq;
erogandam mortales indefinenter exhortatur? An non e-
genis simul & locupletibus omnis boni nominis existima-
tio adimitur, cū alteri appellantur *seductores, dolosi, & frau-*
dulenti; alteri seducti per stultitiam? An non hoc est, dare an-
sam & occasionem traducendi & criminandi, quidquid in
hoc genere pietatis & officii vnquam suscipietur; ita, vt qui
pauperibus aliquid legant, testamentoq; relinquunt, vo-
centur *deliri;* & illi, quibus aliquid legatur, *predones;* illi, qui
legant, *circumuenti & decepti;* qui legata accipiunt, *decepto-*
res & impostores, vt tu iam de Iesuitis dicere non erubescis?